

Brüssel, 20. aprill 2023
(OR. en, pl)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0206(COD)

8358/23
ADD 1

CODEC 623
CLIMA 199
ENV 382
ENER 191
TRANS 147
SOC 253
FIN 440
RESPR 15
COH 38
CADREFIN 50

A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Nõukogu
Teema:	Eelnõu: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond ja muudetakse määrust (EL) 2021/1060 (esimene lugemine) – Seadusandliku akti vastuvõtmine = Avaldused

Leedu avaldus

Leedu kiidab heaks kliimameetmete sotsiaalfondi loomist käsitleva määruse lõpliku kompromissteksti.

Leedu nõustub, et pikaajalise kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks on vaja suuremaid kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmäärke. Tugevdatud ELi heitkogustega kauplemise süsteem (HKS), mida laiendatakse uutele sektoritele, on kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks tõhus vahend. ELi HKS-i laiendamine transpordi-, hoone- ja muudele sektoritele on vahend, mis peaks tagama ELi tasandil ühtlustatud lähenemisviisi HKS-i mittekuuluva kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks, eelkõige transpordisektoris. See põhjustab aga ka täiendavaid sotsiaal-majanduslikke probleeme, mille puhul kannavad kõige enam kahju väiksema SKPga ja kõrgeima energiaostuvõimetuse määraga liikmesriigid.

Sellega seoses peab Leedu tervitatavaks kliimameetmete sotsiaalfondi loomist. See on vahend, millega leevendatakse hoonete ja maanteetranspordi jaoks kavandatava ELi HKSi kahjulikku sotsiaalset mõju vähekaitsitud leibkondadele, mikroettevõtjatele ja transpordikasutajatele, hõlmates meetmeid ja investeeringuid ning ajutist otsest sissetulekutoetust. On ülimalt tähtis tagada, et liikmesriigid, mille SKP on väiksem ja kus esineb kõige rohkem energiaostuvõimetust, saaksid enampakkumisõiguste ja kliimameetmete sotsiaalfondi kaudu tagasi vähemalt hoonete ja maanteetranspordi HKSiiga seotud kulud.

Leedu väljendab kahetsust, et kliimameetmete sotsiaalfond luuakse kindlaksmääratud mahuga, mida ei ole võimalik kooskõlas lubatud heitkoguse ühikute hinna tõusuga (eriti üle 55 euro) dünaamiliselt suurendada, et asjakohaselt reageerida tarbijate kulude muutustele.

Samuti on kahetsusväärne, et lubatud heitkoguse ühikute hindade reguleerimise mehhanism ei pruugi tõhusalt tagada CO₂ hinna prognoositavust pikemaks ajavahemikuks, kuna see on kehtestatud üksnes aastateks 2028 ja 2029 (muudetud direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 30h).

Poola avaldus

Poola arvates on väga tähtis, et ELi üleminek kliimaneutraalsusele oleks õiglane.

Sellega seoses toetame ideed anda energiasüsteemi ümberkujundamise kulude kompenseerimiseks täiendavat ELi rahastust energiaostuvõimetutele ja transpordist kõrvale jäetud üksustele ning vähekaitsitud leibkondadele, vähekaitsitud mikroettevõtjatele ja vähekaitsitud transpordikasutajatele.

See, et kliimameetmete sotsiaalfondi loomise tingimuseks seatakse selliste lahenduste kasutuselevõtmine, mis panevad leibkondadele lisakoormuse ning seeläbi suurendavad ja süvendavad vaesust, ei ole aga kohane.

Samuti kordab Poola oma negatiivset seisukohta kogu paketi „Eesmärk 55“ suhtes, millega seatakse ebarealistlikud eesmärgid ja ambitsioonid ning mis mõjutab märkimisväärselt liikmesriikide energiaallikate jaotust.

Poola on seisukohal, et suuremat osa paketist käsitletakse lähtuvalt väärast õiguslikust alusest, mis loob ohtliku pretsedendi.

Sellepärast hoidub Poola kõnealuse õigusakti poolt hääletamisest.

Komisjoni avaldused

Avaldus nr 1

Komisjon kavatseb energiatõhususe direktiivi uuestisõnastamise üle peetavate arutelude osana esitada kliimameetmete sotsiaalfondi loomise määrusesse sihipärase muudatuse, et ajakohastada mõiste „energiaostuvõimetus“ määratlus vastavalt sellele määratlusele, mis lepatakse kokku energiatõhususe direktiivi uuestisõnastamise käigus.

Avaldus nr 2

Eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ja usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise tegevuskava käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punktides 30–33 on nõutud, et komisjon teeks kättesaadavaks liikmesriikides üldiseks kohaldamiseks sobiva lõimitud ja koostalitlusvõimelise teabe- ja järelevalvesüsteemi, sealhulgas ühtse andmekaeve- ja riskihindamisvahendi, et võimaldada nõutavatele andmetele juurdepääsu ja nende analüüsimist. Lisaks leppisid nimetatud kolm institutsiooni kokku teha asjakohaste alusaktidega seotud seadusandliku menetluse käigus lojaalset koostööd, tagamaks, et selles küsimuses võetakse Euroopa Ülemkogu 2020. aasta juuli kohtumise järeldustel põhinevad järelemeetmed.

Komisjon on seisukohal, et kaasseadusandjate poolt saavutatud kokkulepe ühtse andmekaevevahendi kasutamise ning vahendite saajate tegelikke tulusaajaid käsitlevate andmete kogumise ja analüüsimise kohta ei ole piisav, et tõhustada liidu eelarve kaitset pettuste ja õigusnormide rikkumiste eest ning tagada tõhus kontroll huvide konfliktide, õigusnormide rikkumiste, topeltrahastamise ja vahendite kuritegeliku väärkasutamise üle. Seetõttu ei kajasta kliimameetmete sotsiaalfondi loomist käsitlevas määruses kaasseadusandjate poolt kokku lepitud lähenemisviisi asjakohaselt institutsioonidevahelise kokkuleppe soovitud eesmärki ja vaimu.

Avaldus nr 3

Komisjon on seisukohal, et kokkulepe, mille kaasseadusandjad saavutasid kliimameetmete sotsiaalfondi loomist käsitleva määruse III lisa „Liikmesriikide kontrollisüsteemidele esitatavad põhinõuded“ raames seoses liikmesriikide võimalusega määrata rohkem kui üks asutus, kellele võib usaldada kohustuse allkirjastada maksetaotlustele lisatud liidu vahendite haldaja kinnitus, võib põhjustada ebatõhusust ja kohustuste hajutamist ning tekitada segadust ametiasutuste rollide suhtes.
